

Zas Latweefchu draugs.

1839. 27 Juhli.

30ta lappa.

J a u n a s s i a n a s.

Zs Rihges. grâ Juhli eelfch wiffahm Rihges basnijahm Deewu luhdse pahre teem jauneem laulateem draugeem muhsu Reifera nammâ (Luhfo 28ta lappâ). Pehz tam Rihdsineeki diwas deenas dabbuja islustetees: raudsija kummedinas bes naudas un gohda ugguni dauds weetâs, schahwe ar leeleem gabbaleem, zittâs mallâs musihke atskanneja un tee nabbagi, saldati un zectunneeki tikke meeloti.

Zs Jelgawas. Us lihdsigu wihsî arri tur Deewam pateize un preezajahs, to siannu pahre leelwirstenes fahsahm dabbujuschi.

Zs Peterburges. 5ta Juhli, pulksten 4 pehz pussdeenas, pehrkonam ruhzoht, sibbens tur eespebrahs kahdâ Kreewu basnijâ us Waffil-fallas, norahwe no tahm fwehtitahm bildehm tahs selta pohgas un no tahm durrim tahs apfeltitas flenges un nopohstija weena sbasnizas-farrohga kahrti; bet zittu flahdi ne darrija wis.

Wehl no tshuhffahm.

Bet neween tahda gulla kâ pamirshana irr pee tshuhffahm wehrâ leekama. Wiffa meefa tahm irr brihnischkigi istaisita. So lehti negribbehs tizzeht, ka to wiffleelaku tshuhffku ar weenu paschu weeglu fitteeni warr nofist, kad galwu trahpa. Bet to gan warr dohmah, kad sinn, ka tshuhffahm tas peeres kauls irr trihs-kantigs, ta spizze us pakkatu. Zas tohs pagalwas smadsenus ne apklahj, un kad nuhsja tai weetâ itt weegli peedurrahs, tad jau tee aistikti, un ta dschwiba irr nohst. Salabbad arri tshuhffkas tik tohti galwu farga. Bet ko lihds? tas eenaide weenreis irr starp winnahm un starp tahs seewas, un fur zilweki semmi kohpj, tur tshuhffahm irr jabehg un japamuhk us paplehptahm weetahm.

Tshuhffahm naw dauds kauli, un tee paschi naw skunstigi falikti. Zikween muggura kauli ar ribbahm, bet ne kahdi fahnu kauli preeksch spahrneem, kahjahm jeb rohlahm. Un tomehr winnas bes kahdeem panteem flreen kâ bulcas.

Za, tshuhffkas arri mahk peldeht, un labprah, eelfsch uhdens dohdahs. Dauds reisahm tahs no weenas fallas pa juhru us ohtru peld, un West-Indija est no weena juhreas lihkuma ohtru apmekleht. Pluhstchi tahm itt geldigi, appalsch uhdena peldeht, jo tee zittahm irr tik garri kâ puss meefa, zittahm wehl garraki,

fa tikkai masa meefas dalka atleef, fur tee nam. Un tee stahw blaffam tahm zittahm eekschahm, un tomehr ne kahdu dwaefchu tahm nelaisch. Nu wehl tschuhffka ar weenu dwaefchas wilzeni wiffus pluhfchus pilda, bet tikkai pa mastin to atkal islaisch. Tad nu irr faprotams, fa wiinna warr ilgi gaidiht, lihds kamehr atkal ja eewell. Siwis ar sawahm schaunahm arri appakfch uhdena to waijadfigu dwaefchu mahf pagahdatees, talabbad wiinnahm nam pluhfch, un wiinnas ar weenu warr appakfch uhdena mist. Bet tschuhffkas, kas pehz kahrtas wirs semmes miht, un tikkai brihscham eekfch uhdena stahw, warr gan ilgu laiku appakfch ta palikt, tomehr ihsti neproht siwju ffohkas, ar weenu tatschu galwa irr ja-isbahfch, dwaefchu eewillt.

Zeiz, fa tschuhffahm effoht farkanas nesiltas affinis. Bet tas irr ta faprotams, fa to filtumu tahm newarr dauds manniht, tomehr tahm affinis pawiffam nam aufstas. Birds tahm irr ar 1 paschu kambari istaisita, un tai weenai waijaga tahs affinis zaur tahm pulkstenu ahderehm pa wiffu meefu zauri dsiht. Tad nu gan affinis tahm newarr pa ahtri tezzeh, un no lehnas tezzefchanas ne kahds leels filtums newarr rastees. Tadeht tschuhffahm gan drihs buhtu japaleef no aufstuma stihwahm, jo no tahdas garri issteepas meefas filtums dauds ahtraki pasuhd, ka no beesakas un ihfakas. Bet Deems pahr wiffseem dshwneekem bagatigi gahdadams, arri tschuhffahm tahdu kaschoku dewis, kas tahm neleef eekfchas truhkumu manniht no filtuma. Zu fazzisi; ah re, fur tad tas kaschoks teem irr? Bet es tew fazzischu, fa Deems wiffadi sinn sawu padohmu isdarriht. Pee tschuhffahm winsch to kaschoku irr appakfch ahdas lizzis. Prohti: tas irr labba kahrtu tauku, kas tschuhffahm wiff apkahrt, un lihds pascham gallam rohnahs, ta wiinnas pee filtuma paturr un lohkas darra. Zittahm, ihpaschi tahm giptigahm klapper = tschuhffahm, tik leela tauku kahrtu irr, fa tahdu nositufchi, tohs iskaufe un labbu teefu eljes dabbu. Un kad mescha zilweki tschuhffku nositt, tad wiini pateesi pehz teem taukeem arri nolaisahs, tohs muttei gahrdus turredami. Nettas kahdas atstahj neaistiktas.

Dauds tschuhffahm arri ta ahda irr kohfchi isgresnota ar swihneem, brunahm un spihdigeem raibumeem. Zitti mescha zilweki ar tschuhffku ahdahm gresnojahs, un Florida semme wiffi seewischki to smukku karmo sin = tschuhffkas ahdu ap kaklu leef, jeb mattos eepinn. — Bet gan drihs jafalka, fa tahs wiffu giptigas irr pahr wiffahm kohfchas.

Wehl itt tohti wehra leekami tee gredseni irr, kas tschuhffahm appakfch wehdera. Rats irr gan drihs ka pants, fo tschuhffkas warr par kahju turreht, kad to uszell un peespeesch. Bet ka tad wiinnas spehj ta wiffadi kustetees? To wiini zaur to spehj, kad katram gredsenam irr no eekfchas muskulis *) pee-

*) Pamahzichana. Wiffseem dshwneekem irr muskull, arri zilwekem. Sawu krellu lihds elkonim usmauzis, un tad pirktus zeeti kalikdams, rohtu issteepis, tu man nisi, fa appakfch rawas ahdas ta galka ka buntinbs faeet, kas dauds zeetakt ne ka pirms bija, un wirfus weetahm zekahs, weetahm dohbejahs. Ratra meesa tee galkas spurri

audsis, kas to kustina. Zik tad tahdu mussulu irr tschuhffai? Salkim 100 un pahrafi, milsu tschuhffai gan drihs 300! To weenu leetu lai apdohmajam, tad zeenidami brihnoimees, kà gudvi tahds salktis irr istaisihts. Bet ko nu wehl pahr tahdam tschuhffahm fazzifun, kas schohs gredsenus tikpatt tabbi us preekfchu, kà atpakkat warr kustinabt, un kam weenadi, woi us preekfchu, woi atpakkat skreen? Un tahdas arri rohnahs!

Dabbas manitaji nu gan schkeetahs sinnoschi, ka tikween rettahm tschuhffahm tee wehdera gredseni tà derr pee eefchanas. Bet pee wiffahm mums pahr to irr jabrihnojahs, ka tahm pee lehffchanas tahds spehks irr, atspehrees! Winnas sawu meesu eeffsch daschadeem lihkumeem faleek, un tohs wiffus us reisi itt ohtri issteepj. Tà no weenas weetas darroht, winnas us ihfu brihdi tahdu leetu jekfa gabbalu nostaija, ka gan drihs neweens dsihwneeks, kas tahm lihdsigs augumà, newarr ar winnahm lihds tapt. Bet winnas zeeni gan tik gudras buht, ka ar pirmu lehzeni sawu laupijumu panahf. Zurklahst astes gals tahm irr kà atspehreja kahja, us ko pajekahs, un lehfdamas ischaujahs. Zittas tschuhffas, wiffwairak tahs brilless tschuhffas, kahdu weerendet stundu warr isturreht, us augfchu pajehlfchees, un us astes gallu atspeedufchees. Winnas wirs tahs riakt rinnahs, kà gleemeschu nammimi, brihscham teescham us augfchu, brihscham fahnis, jeb us preekfchu. Tad teiz, ka tschuhffas danja.

Tahs brilless tschuhffas, ko Dahwids peeminn 140tã dseefmã (pehz ebreisfeem gruntes raksteem), 2 lihds trihs ohlektes garras tohz, irr spihdigi bruhnas kà rihfa, un tahm us mugguri tahdi tumfschi bruhni raksti irr, kas kà brilless isfkattahs. Winnahm pahrlieku nahwiga gipfe irr. Eeffsch Egiptes semmes tahds neretti rohnahs, un kad winnu eedsehlumu tulihc neglahbj, tad pehz pahru minnutehm irr gals klahru. Tà us sawu spizzu asti jekahs, kad kahdam gribb wirfũ eet, un ar atwehru rihkli un spihdigahm azzim, pa gaisu lezz us sawu prettineeku. Bet kas to dohnahs, ka ar wiffu to eeffsch Egiptes un Aust. Indijas semmes deesgan tahdu skunstes meisteru irr, kas to peewarr, un preekfch laudim teek padanzahf. Kà pee mums lahfschu dihditaji apkahre eet, tà Aust. Indijã tschuhffu dihditaji pa semmehm staiga, un sawas skohlak par naudu rahda. Tam dihditajam sawas tschuhffas irr masã appalã kastinã. Kad winsch nu tahs gribb rahdihf, tad winsch wahku attaisa, un eefahf us stebbulehm puhst, brihscham arridsan ar ohteru rohku bungu fist. Tulihc ta tschuhffka isleen, us semmi atsperrahs ar astes gallu, uspuhsch ischohkli, atweer rihklu, un issteepj sawu garru dallitu mehli, to schurpu turpu pakustedama. Bet azzis tahdai ar weenu spihd, un us dihditaja rohku fkattahs, un kà winsch spehle, pehz tahdu wihfi schi danja. Tã eet kahdas 4 minutes, un kad dihditais apstahjahs stebbuleht, tad ta tschuhffka nogurruft atfal eeffsch sawa kastina eeleen, un fatinnahs.

pa tahdeem buntineem schliwvahs, kas stipel turroht, us teem galleem fagreeschahs. Ar teem un ar dsihgflahm mehls sawus pantus kustejam, un tohs sawz mussulus.

Arri tahdi zilweki tannis puffes rohnahs, kas tahs wiffu giptigas tschuhffas ar pliffahm rohkahm nokeer, bet schee sawu fohlu neweenam ne-isteiz.

Ne wiffas tschuhffas irr giptigas. Bet to teescham sinn, ka tahs giptigas ne-eedsekl ar mehli, ka dauds laudis mefch, bet tahs sawu gipti zaur 2 ihpa-scheem preekschas sohbeem islaisch un eesprizze. Schee sohbi teem irr preekschâ pee augfchas smakkara, un irr ahkaini, ka fakkes naggi. Un tschuhffla tohs warr tapatt eefsch maksteem eewilke, un no tahm isdsiht, ka fakke naggus. Tahdi sohbi wiff zauri isurbti, un tas zaurums eefsch masa puhlina ee-eet, fur ta gipte eewahrahs. Ja nu ta tschuhffla kohsch, tad wiawa zaur scheem zaurumeem sawu gipti eefsch tahs wahtes eelaisch, to tee sohbi eekohdusch. Daschu tschuhffku kohdums us reisi nahwi atwedd, pehz zitta tikkai wehlaki irr jamirft, un jittahm ta gipte nezeeni wis buht nahwiga, bet ta weeta uspeempft ween. Mescha zilweki arri giptigu tschuhffku galku ehd, un ne kas teem nekaisch, ja tikkai tahs paschas naw fewi eedsekluschees.

Gan drihs wiffi pagani tschuhffas ka elkus zeena un peeluhds, un dauds tumfchahm tautahm tschuhffas lihdsiba un gihmis par to leelaku elka-beeweekli irr. Lai tas Kungs pahr scheem alleem paganeem apschelohjohs, un teem sawa wahrda wehstneschus peefuhra! Ittin ka Mohsus tuknesi tschuhffku irr paaugstinajis, tapatt ta zilweka Dehlam bij paaugstinatam tap, ka wiffi, kas tizz us winnu, nepasuhdahs, bet to muhschigu dsihwofchanu dabbu. Un wiffahm tautahm buhs sawus elkus atstah, un pee atsihschanas tahs pateefibas tap, un ta pateefiba tohs atswabbinahs.

J. K.

Wezztehnu fakkami wahrdi.

35.

Kas tikkai to ahrihu zilweku apluhko, masga un dseebe, tas mas labbuma redsehs. Bet us eefschu eet, to sirdi mehleht; winnas wainas un nekaidribu schkhsiht un dseebeht un ikdeenahs pahrraudsiht, tas dohs swehtibu.

36.

Sataisi sawu mirstamu gultinu un turri to ikdeenahs gattawu, labbu darridams un ar tizzibu nofkattidamees, kas pee krusa kohka arri preeksch tew nomirre.

Tahs mihsklas usminna, kas preekschajâ lappâ: Swaigsne.

M i h f l a.

Peeri schlehpi tawâs rohkâs

Ar teem darbojahs.

Kaujahs, farrojahs.

Jo schee schlehpi kufesees,

Seewischli bes leelas mohkas

Jo tawâs puhrihsch peernemsees. Ettn.

Libhs 24. Zuhli pee Nihges irr atnahfuschy 1226 tuggi un aishbraufuschy 1149.

Drihw drikkelt. No juhrmallas gubbernementu augstas waldischanas puffes:

Dr. K. L. Grave.